

Sarajevo, 04.09.2017. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.08.2017.- 01.09.2017.

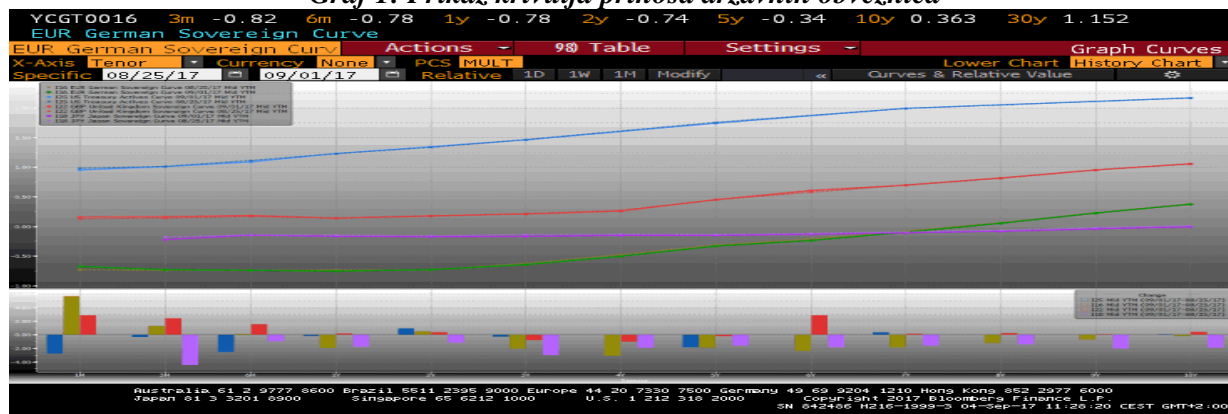
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	25.8.17		1.9.17		25.8.17		1.9.17		25.8.17		1.9.17		25.8.17		1.9.17	
2 godine	-0,73	-	-0,73	→	1,33	-	1,34	↗	0,18	-	0,19	↗	-0,15	-	-0,17	↘
5 godina	-0,31	-	-0,33	↘	1,76	-	1,74	↘	0,45	-	0,45	→	-0,13	-	-0,15	↘
10 godina	0,38	-	0,38	→	2,17	-	2,17	→	1,05	-	1,06	↗	0,02	-	0,00	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	25.8.17		1.9.17	
3 mjeseca	-0,673	-	-0,689	↘
6 mjeseci	-0,743	-	-0,742	↗
1 godina	-0,701	-	-0,726	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.09.2017. godine (pune linije) i 25.08.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Jačanje geopolitičkih tenzija između Japana i Sjeverne Koreje početkom protekle sedmice je uticalo na smanjenje prinosa obveznica jačih evropskih zemalja. Prinosi evropskih obveznica nisu bilježili značajne promjene i pored toga što je objavljen podatak o rastu stope inflacije u eurozoni tokom augusta. Tržišni učesnici su u iščekivanju signala sa sjednice UV ECB koja se održava u četvrtak, 07.09.2017. godine. Bloomberg je, prema nezvaničnim informacijama, objavio da je moguće da odluka ECB o smanjenju mjesečnih kupovina u okviru kvantitativnih olakšica neće biti finalizirana do sjednice koja se održava polovinom decembra. Ranije istraživanje Reutersa je pokazalo da većina ekonomista očekuje da bi ECB vjerovatno na oktobarskoj sjednici mogla da najavi smanjenje navedenog programa, te da isti okonča do kraja naredne godine, kao rezultat snažnog privrednog rasta u eurozoni u ovoj godini, iako se inflacija eurozone od 1,5% nalazi ispod ciljanog nivoa.

Iz agencije za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je saopšteno da analitičari ove institucije očekuju ubrzanje ekonomskog rasta eurozone do kraja tekuće godine, na šta upućuje snažno povećanje indikatora raspoloženja za Njemačku, Francusku i Italiju.

Njemačka je emitovala dvogodišnje (-0,74%), a Italija petogodišnje (0,84%) i desetogodišnje (2,09%) obveznice. Francuska je emitovala tromjesečne (-0,629%), šestomjesečne (-0,642%) i jednogodišnje (-0,571%), a Italija šestomjesečne (-0,356%) trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	AUG	1,4%	1,5%	1,3%
2.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	AUG	111,3	111,9	111,3
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ	AUG	-1,5	-1,5	-1,7
4.	GDP – Francuska (kvartalno) 2. prelim. podatak	II kvartal	0,5%	0,5%	0,5%
5.	GDP – Belgija (kvartalno)	II kvartal	-	0,4%	0,6%
6.	GDP – Italija (kvartalno)	II kvartal	0,4%	0,4%	0,4%
7.	GDP – Portugal (kvartalno)	II kvartal	0,2%	0,3%	1,0%
8.	GDP – Grčka (kvartalno)	II kvartal	0,2%	0,5%	0,5%
9.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ	AUG	57,4	57,4	56,6
10.	Stopa nezaposlenosti – EZ	JUL	9,1%	9,1%	9,1%
11.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	AUG	5,7%	5,7%	5,7%
12.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	JUL	11,1%	11,3%	11,2%

SAD

Prinosi američkih obveznica nisu bilježili značajne promjene tokom protekle sedmice, tokom koje su objavljena tri najznačajnija ekonomska indikatora. Fedova preferirajuća mjera stope inflacije je tokom jula ostala na nepromijenjenom nivou u odnosu na prethodni mjesec, te je iznosila 1,4% na godišnjem nivou. Prema drugom preliminarnom podatku, privreda SAD je zabilježila rast tokom drugog kvartala ove godine od 3,0% na godišnjem nivou, što je bolji podatak i od prethodnog i od očekivanja. Međutim, krajem protekle sedmice objavljen je i podatak o blagom povećanju stope nezaposlenosti tokom augusta, a podaci o promjeni broja zaposlenih po sektorima su za nefarmerski i privatni sektor bili lošiji od očekivanog i prethodnog podatka.

Pažnja učesnika na finansijskom tržištu SAD će u narednom periodu biti usmjerena na to da li će američki Kongres blagovremeno usvojiti zakon o povećanju nivoa zaduženosti SAD i budžet za finansiranje Federalne administracije SAD. Iz agencije Moody's je saopšteno da će kreditni rejting SAD (AAA) biti zadržan čak i ako administracija SAD bude primorana da privremeno odloži plaćanje nekih svojih obaveza zbog neblagovremenog usvajanja zakona o povećanju gornje granice zaduženosti. Iz agencije Standard and Poor's je saopšteno da će kreditni rejting SAD, koji prema njihovim evaluacijama iznosi AA+, biti zadržan sve dok Federalna administracija SAD bude ispunjavala svoje obaveze, čak i ako ne dođe do blagovremenog povećanja gornje granice zaduženosti SAD. Ipak, iz agencije Fitch je navedeno da nemogućnost Federalne administracije SAD da servisira svoje obaveze, ukoliko dođe do kašnjenja usvajanja zakona o povećanju gornje granice zaduženosti, nije u skladu s AAA rejtingom.

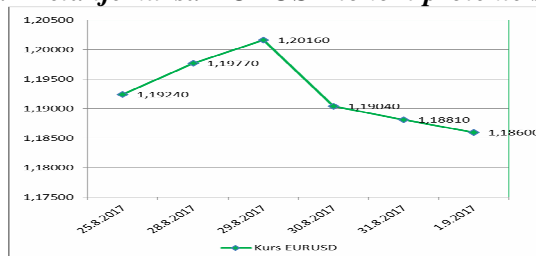
Tabela 4.: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PCE deflator (G/G)	JUL	1,4%	1,4%	1,4%
2.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	JUL	0,3%	0,4%	0,0%
3.	Indeks lične potrošnje (M/M)	JUL	0,4%	0,3%	0,2%
4.	GDP – drugi preliminarni podatak	II kvartal	2,7%	3,0%	1,4%
5.	Indeks lične potrošnje – drugi preliminarni podatak	II kvartal	3,0%	3,3%	1,1%
6.	Indeks potrošačkog povjerenja	AUG	120,7	122,9	12,0
7.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Dalasa	AUG	17,0	17,0	16,8
8.	Indeks potrošačkog povjerenja Univerzitet iz Mičigena	AUG	97,5	96,8	93,4
9.	Stopa nezaposlenosti	AUG	4,3%	4,4%	4,3%
10.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	AUG	180.000	156.000	189.000

11.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	AUG	172.000	165.000	202.000
12.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	AUG	8.000	36.000	26.000
13.	PMI indeks prerađivačkog sektora	AUG	52,5	52,8	53,3
14.	ISM indeks prerađivačkog sektora	AUG	56,5	58,8	56,3
15.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26.AUG	238.000	236.000	235.000

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1924 na nivo od 1,1860, što na sedmičnom nivou predstavlja smanjenje od 0,54%.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održana je treća runda pregovora između Velike Britanije i EU. Zvaničnici Velike Britanije su očekivali da će doći do unapređenja pregovora, ali je EU i dalje ostala pri svojim stavovima da je potrebno sklopiti dogovor oko ključnih pitanja prije nego se pokrene pitanje trgovinskog sporazuma između EU i Velike Britanije. Predsjednik Evropske komisije Juncker je naglasio da pregovori o budućim trgovinskim odnosima između Velike Britanije i EU nakon Brexita mogu početi onog momenta kada se riješe ključna pitanja procesa razdvajanja. Trenutno se održava treća runda pregovora između Velike Britanije i EU, pri čemu je EU naglasila da se mora fokusirati na prava građana EU i Velike Britanije koji žive u inostranstvu, pitanje finansijskog poravnjanja, kao i granice Irske i Sjeverne Irske.

Trgovinske komore Njemačke i Velike Britanije su pozvale zvaničnike da započnu pregovore o budućim trgovinskim odnosima i posebno carinskim sporazumima. Ipak, EU želi prije svega da riješi neka odvojena pitanja. Time je signalizirano da će tokom oktobra biti zabilježen usporeni napredak u pregovorima. Britanska premijerka May je izjavila da Velika Britanija traži načine kojima će u momentu kada bude napustila EU u martu 2019. godine replicirati trgovinske sporazume koje EU ima sa zemljama van unije. Ova izjava je podstakla kritike među euroskepticima koji žele jasan prekid s EU, kao i među EU zvaničnicima koji smatraju da Velika Britanija treba tražiti načine kojima će zadržati koristi od članstva bez nastanka troškova u vezi s tim. May je, takođe, izjavila da podstiče okončanje trgovinskog sporazuma između Japana i EU koji kasnije može biti model za trgovinsku saradnju između Japana i Velike Britanije.

Zvaničnik BoE Saunders je izjavio da BoE ne bi trebalo da održava referentne kamatne stope na njihovom istorijski niskom nivou kao politiku osiguranja od „turbulentnog Brexita“, te da je potrebno početi s povećanjem kamatne stope sada.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	AUG	2,5%	2,1%	2,9%
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	JUL	1,5	1,2	1,4
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	JUL	65.500	68.700	65.300
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	JUL	-	4,4%	5,3%
5.	Gfk povjerenje potrošača	AUG	-13	-10	-12
6.	PMI radnointenzivni sektor	AUG	55,0	56,9	55,3

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,92548 na nivo od 0,91587, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2882 na nivo od 1,2951.

JAPAN

Vlada Japana je zadržala optimistične stavove o ekonomiji i signalizirala da se ekonomija nalazi na putu da dostigne najduži period ekonomske ekspanzije u poslijeratnoj istoriji, što ukazuje na solidno povjerenje u čvrst domaći, tražnjom vođen, oporavak. Ministar ekonomije Montegi je izjavio da postoji velika vjerovatnoća da se ekonomija Japana uskladi s ekspanzijom koja je trajala 57 mjeseci uzastopno, što je zabilježeno krajem 60-ih godina XX vijeka, što bi do danas bila najduža poslijeratna ekspanzija.

Član MPC BoJ Masai je izjavila da je uvjeren da se ekonomija postepeno približava dostizanju inflatornog cilja odbacujući stavove pojedinih tržišnih učesnika da plate usporavaju i da krhka potrošnja ograničava rast cijena. Masai je dodala da će japanske kompanije vjerovatno podstaći investicije kako bi povećale produktivnost s obzirom na to da se suočavaju s nedostatkom radne snage i jačanjem tržišta rada, te će ograničenje u rastu kamatnih stopa, koje primjenjuje BoJ, u tome pomoći. Pored navedenog, Masai je istakla da nije zadovoljna time što BoJ mora da pomjera momenat dostizanja inflatornog cilja, te smatra da se BoJ i dalje treba držati ovog cilja inflacije, jer bi njegovo snižavanje moglo destabilizirati finansijska tržišta. Stabilan rast prihoda građana, kao i jačanje tržišta rada, bi trebalo podstaći domaću tražnju, što bi pomoglo jačanju inflacije, zaključila je Masai.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

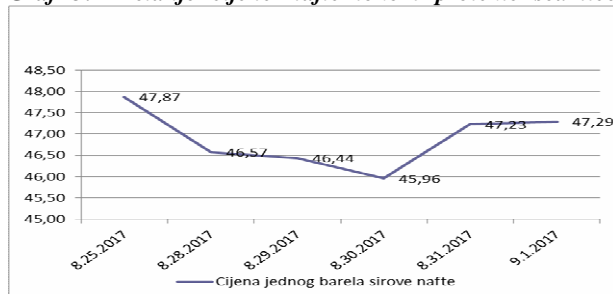
Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti JUL	2,8%	2,8%	2,8%
2.	Maloprodaja (G/G) JUL	1,0%	1,9%	2,2%
3.	Povjerenje malog biznisa AUG	-	49,0	50,0
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) P JUL	5,2%	4,7%	5,5%
5.	Proizvodnja vozila (G/G) JUL	-	1,4%	6,9%
6.	Kapitalna potrošnja (G/G) II kvartal	7,9%	1,5%	4,5%
7.	PMI radnointenzivni sektor F AUG	-	4,7%	-1,1%
8.	Povjerenje potrošača AUG	43,5	43,3	43,8

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 130,39 na nivo od 130,75. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY povećan s nivoa od 109,36 na nivo od 110,25.

NAFTA I ZLATO

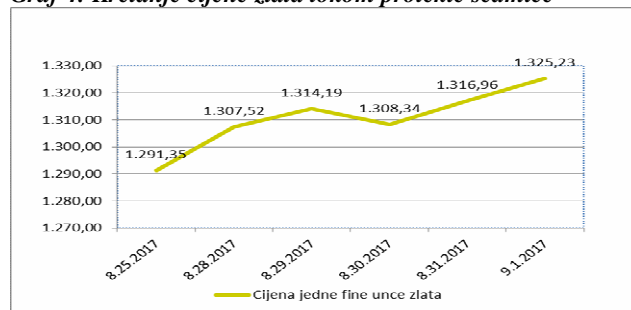
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 47,87 USD (40,15 EUR). Uprkos jačanju meteoroloških neprilika u oblasti Meksičkog zaliva, cijena ovog energenta je početkom protekle sedmice bilježila smanjenje. Iako je uragan Harvey značajno uticao na zatvaranje velikoj broja američkih postrojenja za eksploataciju i preradu nafte, te je objavljen podatak o smanjenju američkih zaliha nafte tokom prethodne sedmice za 5,4 miliona barela nafte, cijena nafte nije bilježila značajan rast tokom prethodne sedmice. Analitičari OPEC-a su iznenađeni ovom činjenicom, te navode da prema njihovom mišljenju „nema događaja koji bi mogao značajno da utiče na rast cijene nafte“. Oni smatraju da je tokom proteklih deset godina došlo do značajne promjene percepcije učesnika na tržištu ovog energenta, na koje nije značajno uticala ni informacija o smanjenju obima proizvodnje nafte u Libiji, što je izazvano nemirima u ovoj zemlji. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 47,29 USD (39,87 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.291,35 USD (1.082,98 EUR). Tokom protekle sedmice cijena ovog plemenitog metala je nastavila da bilježi rast, koji je bio uzrokovan jačanjem geopolitičkih tenzija između Sjeverne Koreje i Japana. Ovi događaji, koji trenutno predstavljaju dominantan faktor koji utiče na kretanje cijene zlata, uticali su na njen rast na najviši nivo u posljednjih skoro godinu dana. Doprinos povećanju cijene zlata dalo je i objavljivanje razočaravajućih podataka s američkog tržišta rada, što je uticalo na smanjenje očekivanja među investitorima da će Fed na decemarskom sastanku ponovo povećati referentnu kamatnu stopu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.325,23 USD (1.117,39 EUR), što predstavlja povećanje od 2,6% na sedmičnom nivou.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.